

Boerderijnummer	3.1.180
Erfnaam	Tolhuis
Oudste vermelding	1825
Huidig adres	Goorseweg, nu Markeloseweg

Historie woning

Vele eeuwen werd omstreeks deze plek tol geheven ten behoeve van het onderhoud van de zogenaamde Bandijk.

Tolhuis in de oorspronkelijke vorm.

In 1825, bij de aanleg van de nieuwe verharde weg van Deventer naar de Hannoverse grens, werd hier echter een nieuw tolhuis gebouwd, dat werd aangeduid met de naam Gabel nr. 6 en officieel op naam stond van "De Commissarissen tot den Straatweg van Deventer naar Oldenzaal". Later ging het over naar een eigenaar met een nog fraaiere naam: "Geldelijk Beheer bij de Commissarissen der geldleeningen voor den weg van Deventer naar Oldenzaal". Aan de overkant van de weg, schuin tegenover het tolhuis en naast boerderij de Klomp, kocht de eigenaar van de weg een flink stuk grond waarop de bewoners van het Tolhuis, als een soort loon in natura, hun voedsel konden verbouwen. Het pand werd veelal bewoond door tolgaarders en brievenbestellers. In 1912 werd de woning herbouwd en werd het eigendom van de familie Jannink. Zij vergrootten het pand in 1955

aanzienlijk door een aanbouw en verkochten het in 1959 aan de toenmalige huurder, de jachtopziener Jan Hendrik Klein Nagelvoort. Deze vererfde het in 1963 aan zijn zoon de smid Hendrik Jan Klein Nagelvoort.

Tolhuis na de verbouwing.

Bewoners:

► Eerste bewoner was de rijkstolgaarder Francois Corvet (*1788) uit Deventer met z'n vrouw de Utrechtse Cunera Maria Klooster (*1785); zij trouwden in 1821 te Goor.

► Ze werden omstreeks 1835 opgevolgd door de uit Diepenveen afkomstige tolgaarder Harmen van der Velde (1800-1865) die in 1835 was getrouwd met de Holtense Hendrika Weyers (*1809). Het huisje was toen goed gevuld, want er werden 9 kinderen geboren waarvan er 5 jong overleden, bovendien woonden opa van der Velde en oma Weyers een tijdlang bij hen in. In 1874 vertrok de weduwe van der Velde-Weyers naar Goor.

► Nieuwe tolgaarder werd toen de Gorenaar Gerrit Jan ten Duis (*1841). Hij was getrouwd met Johanna Elisabeth van der Moor (*1839) en had 4 kinderen. Hij was tevens brievenbesteller van beroep, maar vertrok in 1880 al weer naar Goor.

► Vervolgens woonden er achtereenvolgens voor een korte tijd: Johan ter Welle die in 1889 weer naar Goor vertrok, de Rijssenaar Jan Harmelink die in 1890 naar Almelo vertrok, Egbert Jan Baltus die in 1890 van Bathmen kwam en in 1895 verhuisde naar Goor en Antonie Harman die er van 1895 tot 1897 woonde.

► In 1897 kwam Egbert Jan Baltus op zijn schreden terug en vestigde zich hier weer als tolgaarder. Dit beroep ruidde hij in voor fabrieksarbeider toen hij in 1909 weer vertrok naar Goor.

23-12-1912

Door de Commissaris der Koningin is benoemd tot onbezoldigd gemeenteveldwachter voor Markelo, J.H. Klein Nagelvoort te Herike, meer speciaal tot bewaking der goederen van de familie Jannink.

► Opvolgende bewoner werd Frederik Jan Nijland (*1890) van Kloostert (3.1.100) die in 1921 met z'n gezin naar Goor vertrok.

► Nieuwe bewoner werd toen de jachtopziener Jan Hendrik Klein Nagelvoort, afkomstig van DannenJan (3.1.235), die in 1921 was getrouwd met Dina Reef (*1893). Er werden 5 kinderen geboren; de jongste Gerrit (*1932) overleed in 1933 op een leeftijd

van 2½ maand en de oudste Derk Jan (1922-1942) sneuvelde aan het Oostfront in Rusland, bij het plaatsje Komsomoljskaja. Zoon Bernard (*1928) trouwde in 1955 met Hanna Greven van de Plecht (3.1.095) en ging wonen in Goor, Johan (*1925) bleef ongehuwd en Hendrik Jan (*1923), die werkzaam was bij Jannink, trouwde in 1956 met Hanna Smit (*1929) uit Kerspel Goor en werd de opvolgend bewoner. Samen kregen ze 2 kinderen: Jan die in Delden woont en Dianne die naar Limburg vertrok. Sinds ca 2009 staat de woning leeg en te koop.